

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการวิเคราะห์ห้งบการเงินของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ห้งบการเงินของนักตรวจสอบภาษี ในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ห้งบการเงินที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี อันเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของรายการตามแบบแสดงรายการภาษีนิติบุคคล และภาษีที่เกี่ยวข้องตามประมวลรัษฎากร เพื่อหาประเด็นความผิด หรือข้อมูลภายนอกที่อาจหามาได้ การพิจารณาสิทธิประโยชน์การได้รับยกเว้นการเสียภาษีเงินได้ การพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความผิดปกติสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกิจการในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เดียวกัน โดยมุ่งเน้นการค้นหาลักษณะผิดปกติในงบการเงินประเมินความเสี่ยงในการเสียภาษีว่ามีเหตุผลอันควรเชื่อว่าเสียภาษีถูกต้องและชำระภาษีอากรใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่ เพื่อให้ทราบว่าการกำกับดูแลด้วยวิธีการใด ในประเด็นใด ซึ่งจะช่วยจำกัดขอบเขตในการตรวจให้แคบลง ช่วยให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพและได้ผลตามเป้าหมายของการวิเคราะห์ห้งบการเงิน ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่พบจากการศึกษาจะได้เป็นแนวทางในการตรวจวิเคราะห์ห้งบการเงินให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

การศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ ซึ่งใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่ม นักตรวจสอบภาษี ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มิกำกับดูแล ในท้องที่สำนักงานสรรพากรเชียงใหม่ 1 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการตรวจสอบภาษี และปัญหาการวิเคราะห์ห้งบการเงินในทุกด้านที่พบ โดยกลุ่มนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีจำนวนทั้งหมด 60 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลอธิบายลักษณะต่างๆ ไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ ประกอบด้วยการหาสถิติค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต เพื่อหาผลรวมตามสัดส่วนคะแนนของแบบสอบถามทั้งหมด และจัดเรียงลำดับปัญหามากที่สุดถึงปัญหาน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับปัญหา ซึ่งแบบสอบถามที่จะต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการวิเคราะห์ห้

การเงิน โดยแบ่งเป็นหัวข้อคือ ด้านแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินมีความสอดคล้องเป็นไปตามแผนงานการตรวจสอบภาษี และด้านแนวทางการวิเคราะห์ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี ซึ่งยังแยกย่อยออกเป็น แนวทางการวิเคราะห์แนวดิ่ง แนวทางการวิเคราะห์แนวนอน แนวทางการวิเคราะห์อัตราส่วน และแนวทางการวิเคราะห์อื่นๆ ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลปัญหาการวิเคราะห์งบการเงินด้านอื่นๆ ของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าหน้าที่ที่มำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีหน้าที่เป็นนักตรวจสอบภาษี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.00 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 15.00 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 55.00 รองลงมามีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 55.00 รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 45.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์งบการเงินระหว่าง 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 81.67 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงินระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 11.67 ส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งในการปฏิบัติงานในระดับชำนาญการ ร้อยละ 83.33 รองลงมาปฏิบัติงานในตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 11.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการวิเคราะห์งบการเงินและตรวจสอบภาษีแยกตามประเภทการปฏิบัติงานและการวิเคราะห์ ส่วนใหญ่ในประเภทวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี และการตรวจสอบสภาพกิจการ ร้อยละ 100 รองลงมามีประสบการณ์ในการวิเคราะห์งบการเงินและตรวจสอบภาษีในประเภทการตรวจคืนภาษี ร้อยละ 96.67

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง วิธีการวิเคราะห์งบการเงิน โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

2.1 ด้านแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินมีความสอดคล้องเป็นไปตามแผนการตรวจสอบภาษี

ส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางในการวิเคราะห์งบการเงินยังไม่สอดคล้องเป็นไปตามแผนงานการตรวจสอบภาษี ร้อยละ 51.67 และเมื่อได้จำแนกตามเหตุผลที่เห็นว่าแนวทางการวิเคราะห์งบการเงินตามไม่มีความสอดคล้อง ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการวิเคราะห์ไม่สอดคล้องเพราะข้อมูลเอกสารหลักฐานที่ได้รับไม่ครบถ้วน ร้อยละ 64.52 รองลงมาคือผู้เสียภาษีไม่ให้ความร่วมมือ ร้อยละ 58.06

2.2 ด้านแนวทางการวิเคราะห์ที่ใช้ในการตรวจสอบภาษี

1. แนวทางการวิเคราะห์แนวดิ่ง

ในการวิเคราะห์งบการเงินแนวดิ่งนั้น นักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ได้มีแนวทางในการวิเคราะห์รายการในกำไรขาดทุนเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายได้มากที่สุด รองลงมาคือการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุนเป็นอัตราร้อยละต่อยอดรวมของสินทรัพย์หรือหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

2. แนวทางการวิเคราะห์แนวนอน

ในการวิเคราะห์งบการเงินแนวนอนนั้น นักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ได้มีแนวทางในการวิเคราะห์งบการเงินแนวนอนในด้านการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุนเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายได้มากที่สุดคือ รองลงมาคือการวิเคราะห์รายการในงบดุลเป็นอัตราร้อยละต่อยอดรวมของสินทรัพย์หรือหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

3. แนวทางการวิเคราะห์อัตราส่วน

ในการวิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์อัตราส่วนนั้น นักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ได้มีแนวทางในการวิเคราะห์อัตราส่วนในด้านการวิเคราะห์หาอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายมากที่สุด รองลงมาคือ การวิเคราะห์หาอัตราส่วนกำไรขั้นต้น และการวิเคราะห์หาอัตราส่วนของต้นทุนขาย

4. แนวทางการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ

ในการวิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ นั้น นักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ได้มีแนวทางในการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ ในด้านการวิเคราะห์รายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย กับข้อมูลในงบการเงินมากที่สุดคือ รองลงมาคือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าเสื่อมราคาในงบกำไรขาดทุนกับรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในงบดุล และวิเคราะห์ข้อมูลในงบการเงินเปรียบเทียบกับข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด. 50

ส่วนที่ 3 ปัญหาการวิเคราะห์งบการเงิน

3.1 ปัญหาการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราร้อยละแนวตั้ง (แนวดิ่ง) ดังนี้

ในการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราร้อยละแนวตั้ง (แนวดิ่ง) ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ให้ความสำคัญกับปัญหาอัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุนที่พบว่ามี的增加หรือลดผิดปกติ ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับปัญหามาก รองลงมาอัตราร้อยละในการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนของกิจการแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่งกับปัญหาในการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราร้อยละแนวตั้ง (แนวดิ่ง) ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ตำแหน่งชำนาญการพิเศษให้ความสำคัญกับปัญหาการวิเคราะห์อัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน พบว่ามี的增加หรือลดผิดปกติ รองลงมาให้ความสำคัญกับปัญหาการวิเคราะห์อัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบดุล พบว่ามี的增加หรือลดผิดปกติ ปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปัญหามาก

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่ง นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับตำแหน่งชำนาญการ และชำนาญการพิเศษนั้น ให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกเหมือนกันคือ อัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน พบว่ามี的增加หรือลดผิดปกติ ส่วนในระดับตำแหน่งปฏิบัติการให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกคือ อัตราร้อยละในการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนของกิจการแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

3.2 ปัญหาการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราร้อยละแนวนอน ดังนี้

ในการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราร้อยละแนวนอน ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ให้ความสำคัญกับปัญหาอัตราร้อยละในการวิเคราะห์แนวโน้มของงบดุลของกิจการ พบว่า มีการเพิ่มและลดแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาแนวโน้มของการเพิ่มและลดของอัตราร้อยละในแต่ละกิจการแตกต่างกันทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับมาก และอัตราร้อยละของการ

วิเคราะห์รายการในงบดุล พบว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติจากปีก่อนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่งกับปัญหาในการวิเคราะห์งบการเงิน ด้านอัตราร้อยละแนวนอน ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ตำแหน่ง ชำนาญการพิเศษให้ความสำคัญอันดับแรก และอันดับรองลงมา ในด้านปัญหาอัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน พบว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติจากปีก่อน และอัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบดุล พบว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติจากปีก่อน ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปัญหามาก

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่ง นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับตำแหน่ง ปฏิบัติการ และชำนาญการพิเศษนั้น ให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกเหมือนกันคือ อัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน พบว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติจากปีก่อน ส่วนในระดับตำแหน่งชำนาญการให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกคือ แนวโน้มของการเพิ่มและลดของอัตราร้อยละในแต่ละกิจการแตกต่างกันทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบได้

3.3 ปัญหาการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราส่วน ดังนี้

ในการวิเคราะห์งบการเงินด้านอัตราส่วน ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ให้ความสำคัญกับปัญหา ไม่มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนของกิจการต่างๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอัตราส่วนที่คำนวณจากข้อมูลแต่ละปี มีความผิดปกติ ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่งกับปัญหาในการวิเคราะห์งบการเงิน ด้านอัตราร้อยละแนวนอน ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ตำแหน่ง ชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งปฏิบัติการได้ให้ความสำคัญอันดับแรก ในด้านปัญหาอัตราส่วนที่คำนวณจากข้อมูลแต่ละปี มีความผิดปกติ ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปัญหามากตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่ง นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับตำแหน่ง ปฏิบัติการ ชำนาญการ และชำนาญการพิเศษนั้น ให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกเหมือนกันคือ อัตราส่วนที่คำนวณจากข้อมูลแต่ละปีมีความผิดปกติ

3.4 ปัญหาการวิเคราะห์ห้บการเงินด้านอื่นๆ ดังนี้

ในการวิเคราะห์ห้บการเงินด้านอื่นๆ ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ให้ความสำคัญกับปัญหา การเพิ่มขึ้นของยอดขายไม่สัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายที่ผันแปรไปตามยอดขาย ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมายอดขายในงบการเงินไม่สอดคล้องกับสภาพกิจการ ปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่งกับปัญหาในการวิเคราะห์ห้บการเงินด้านอื่นๆ ของนักตรวจสอบภาษีสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ตำแหน่งปฏิบัติการและตำแหน่งชำนาญการพิเศษได้ให้ความสำคัญอันดับแรก และรองลงมา ในด้านปัญหามันทีกค่าให้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริงหรือลงรายการที่เป็นเท็จ ค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปัญหามาก

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่ง นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการ และชำนาญการนั้น ให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกเหมือนกันคือ มันทีกค่าให้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริงหรือลงรายการที่เป็นเท็จ ส่วนในระดับตำแหน่งชำนาญการพิเศษให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกคือ มีการหักภาษีหัก ณ ที่จ่ายและนำส่งไม่ครบถ้วน, มีการหลีกเลี่ยงรายได้ทำให้รายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และยอดซื้อตามงบการเงินไม่สอดคล้องกับแบบ ภ.ง.ด.50 และ ภ.พ.30

โดยสรุปแล้วเมื่อจำแนกประเด็นประเด็นปัญหาที่พบ คือ ปัญหาปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละแนวตั้ง (แนวตั้ง) ปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละแนวนอน ปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์อัตราส่วน และปัญหาที่พบ จากการวิเคราะห์อื่นๆ จะเห็นได้ว่า ปัญหาจากการวิเคราะห์อื่นๆ มีปัญหาอันดับแรก มีค่าเฉลี่ยปัญหาในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมปัญหาอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการศึกษา

1. แนวทางการวิเคราะห์ห้บการเงินที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อค่าขาย และการวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขาย ส่วนด้านอื่นๆ นั้นจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห้บการเงิน โดยเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกัน ซึ่งเทคนิคนี้ นักตรวจสอบภาษีจำเป็นต้องใช้ในการวิเคราะห์ห้ เพื่อให้ทราบถึงประเด็นความผิดปกติในงบการเงินของกิจการที่ได้ตรวจสอบ สอดคล้องกับการศึกษาของจิตพร เจริญไพฑูย์สกุล (2547) ศึกษาเรื่อง เทคนิคการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีของเจ้าพนักงานตรวจสอบสำนักงานสรรพากรพื้นที่

เชิงราย ที่พบว่า มีการใช้เทคนิคในการวิเคราะห์อัตรากำไรขึ้นต้นต่อค่าขายและการวิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิต่อค่าขายทางด้านรายจ่าย และการวิเคราะห์ห้งบการเงิน โดยเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันมากที่สุด

2. ปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ห้งบการเงินที่เป็นปัญหาระดับมากที่สุด (มาก) ได้แก่ การวิเคราะห์อัตราร้อยละแนวตั้ง (แนวตั้ง) ได้แก่ อัตราร้อยละของการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุนที่พบว่า มีการเพิ่มหรือลดผิดปกติ สำหรับการวิเคราะห์อัตราร้อยละแนวนอน ได้แก่ แนวโน้มของการเพิ่มและลดของอัตราร้อยละในแต่ละกิจการแตกต่างกันทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ ส่วนการวิเคราะห์อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนที่คำนวณจากข้อมูลแต่ละปีมีความผิดปกติ สอดคล้องกับการศึกษาของ วราพร ลำลือ (2552) ศึกษาเรื่องเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 จะเห็นได้ว่า เทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับต้นทุนที่ขาย ก็สอดคล้องในด้านของการทดสอบคำนวณกำไรสุทธิ ตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตริ

3. ปัญหาจากการวิเคราะห์ด้านอื่นๆ พบว่าผู้เสียภาษีมักมีการบันทึกค่าใช้จ่ายสูงกว่าความเป็นจริง มีการบันทึกรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และยอดขายไม่สอดคล้องกับกิจการ สอดคล้องกับการศึกษาของทองเพียร สันต์บุรุษ(2546) ที่พบปัญหาในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มว่ามีการแจ้งยอดขายขาด ซึ่งเป็นปัญหาที่ตรวจพบมากที่สุด

ข้อค้นพบ

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการวิเคราะห์ห้งบการเงินของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีข้อค้นพบโดยแบ่งเป็นประเด็นที่ตรวจพบดังนี้

1. ปัญหาจากการวิเคราะห์ห้งบการเงิน ทั้งการวิเคราะห์อัตราร้อยละแนวตั้ง แนวนอน และการวิเคราะห์อัตราส่วน พบว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติ และอัตราร้อยละในการวิเคราะห์มีความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมซึ่งเป็นปัญหาระดับมาก

2. นักตรวจสอบภาษีที่มีระดับตำแหน่งชำนาญการและชำนาญการพิเศษให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุนว่ามีการเพิ่มหรือลดผิดปกติจากปีก่อน ส่วนนักตรวจสอบภาษีตำแหน่งปฏิบัติการให้ความสำคัญกับปัญหาอันดับแรกคืออัตราร้อยละในการวิเคราะห์ห้งบกำไรขาดทุนที่มีความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะผลการศึกษา

จากปัญหาที่พบในการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาดังนี้

1. จัดให้มีการอบรม สัมมนา แนะนำให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการเกี่ยวกับความเข้าใจด้านภาษีอากรและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องด้านภาษีอากร โดยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องงบการเงินระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการ หรือผู้จัดทำบัญชี
2. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการ และผู้จัดทำบัญชีได้ทราบถึงผลเสียจากการจัดทำบัญชีไม่ถูกต้อง และจัดส่งเอกสารไม่ครบถ้วน และให้เห็นถึงประโยชน์ของกิจการในการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่ถูกต้อง และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. จัดให้มีการอบรมให้คำแนะนำแก่ผู้สอบบัญชีในเรื่องเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการตรวจสอบเงินการเงิน และจรรยาบรรณ เช่น ให้เห็นความสำคัญในการตรวจสอบงบการเงินให้มีความถูกต้อง เป็นไปตามความเป็นจริง
4. จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลในข้อกฎหมายภาษีอากร หลักการบัญชี หลักการตรวจสอบ แนวทาง เทคนิคต่างๆ การวิเคราะห์งบการเงินและการตรวจสอบภาษี ตลอดจนกฎหมายใหม่ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลได้ทราบและนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การตรวจสอบถูกต้องรวดเร็ว
5. ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์งบการเงินและการตรวจสอบ เพื่อนำมาประยุกต์หรือเป็นแนวทางใช้ในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

การศึกษาเรื่อง ปัญหาการวิเคราะห์งบการเงินของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะมีการศึกษาต่อของตนในเรื่องการวิเคราะห์และเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน โดยให้มีการศึกษาตามประเภทกิจการ เพราะลักษณะและประเภทกิจการที่ไม่เหมือนกัน ย่อมจะต้องใช้เทคนิคแนวทางในการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน จะเป็นผลประโยชน์ทำให้การกำกับดูแลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านเวลา จึงเป็นผลการวิเคราะห์สรุปผลในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และทำการศึกษาเฉพาะปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ห้วงการเงินของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 หากทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ห้วงการเงิน กับการนำเทคนิคการวิเคราะห์ห้วงการเงินมาใช้ในการตรวจสอบ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษายิ่งขึ้น

ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ห้วงการเงินของนักตรวจสอบภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาในสรรพากรพื้นที่ในภาคเดียวกัน อาจมีปัญหาที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและต่อเจ้าหน้าที่ต่อไป